

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/884

ze dne 13. března 2024,

kteřou se mění směrnice 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU ⁽³⁾ vstoupila v platnost dne 13. srpna 2012 a nahradila směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES ⁽⁴⁾.
- (2) Fotovoltaické panely, které nespádaly do oblasti působnosti směrnice 2002/96/ES, byly zahrnuty do oblasti působnosti směrnice 2012/19/EU ode dne 13. srpna 2012 jejich začleněním do kategorie 4 příloh I a II, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice 2012/19/EU.
- (3) V čl. 13 odst. 1 směrnice 2012/19/EU se stanoví, že členské státy zajistí, aby výrobci elektrických a elektronických zařízení (dále jen „EEZ“) financovali náklady na sběr, zpracování, využití a k životnímu prostředí šetrné odstraňování odpadních EEZ (dále „OEEZ“) pocházejících z výrobků uvedených na trh po 13. srpnu 2005, od uživatelů jiných, než jsou domácnosti.
- (4) V rozsudku ve věci C-181/20 ⁽⁵⁾ ze dne 25. ledna 2022 prohlásil Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) čl. 13 odst. 1 směrnice 2012/19/EU za neplatný v rozsahu, v němž se týká fotovoltaických panelů uvedených na trh mezi 13. srpnem 2005 a 13. srpnem 2012, a to z důvodu neodůvodněné zpětné působnosti. Soudní dvůr rozhodl, že před přijetím směrnice 2012/19/EU ponechali normotvůrci Unie podle článku 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ⁽⁶⁾ na členských státech, zda povinnost uhradit náklady spojené s nakládáním s odpadem z fotovoltaických panelů ponese současný či předchozí držitel odpadu, nebo výrobce či distributor fotovoltaických panelů. Normotvůrci Unie následně v čl. 13 odst. 1 směrnice 2012/19/EU stanovili pravidlo, podle něhož musí tyto náklady ve všech členských státech uhradit výrobci, a to i v souvislosti s výrobky, které již uvedli na

⁽¹⁾ Úř. věst. C 184, 25.5.2023, s. 102.

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 6. února 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2024.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU ze dne 4. července 2012 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) (Úř. věst. L 197, 24.7.2012, s. 38).

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES ze dne 27. ledna 2003 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) (Úř. věst. L 37, 13.2.2003, s. 24).

⁽⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora (velký senát) ze dne 25. ledna 2022, VYSOČINA WIND a.s. v. Česká republika – Ministerstvo životního prostředí, C-181/20, ECLI:EU:C:2022:51.

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

trh v době, kdy platila směrnice 2008/98/ES. Soudní dvůr rozhodl, že toto pravidlo musí být považováno za pravidlo se zpětnou působností, a může proto být v rozporu se zásadou právní jistoty, a že tato zpětná působnost jej zneplatňuje ve vztahu k fotovoltaickým panelům uvedeným na trh před vstupem směrnice 2012/19/EU v platnost.

- (5) Soudní dvůr ve svém rozsudku rovněž rozhodl, že skutečnost, že členský stát přijal právní předpisy, které jsou v rozporu s unijní směrnicí, před přijetím této směrnice, nepředstavuje jako taková porušení unijního práva, protože dosažení výsledku stanoveného uvedenou směrnicí nelze považovat za vážně ohrožené, dokud se tato směrnice nestane součástí unijního právního řádu.
- (6) Z rozsudku Soudního dvora bezprostředně vyplývá, že čl. 13 odst. 1 směrnice 2012/19/EU by měl být změněn tak, aby se nevztahoval na odpad z fotovoltaických panelů, které byly uvedeny na trh mezi 13. srpnem 2005 a 13. srpnem 2012, od jiných uživatelů, než jsou domácnosti. Kromě toho je s ohledem na úvahy uvedené v rozsudku Soudního dvora nezbytné změnit směrnici 2012/19/EU rovněž ve vztahu k financování odpadu z fotovoltaických panelů z domácností, na něž se vztahuje článek 12 směrnice 2012/19/EU, a ve vztahu k ostatním EEZ, a to jak pokud jde o odpad z domácností, tak o odpad od uživatelů jiných, než jsou domácnosti, který je ve srovnatelném postavení jako fotovoltaické panely.
- (7) Ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. b) směrnice 2012/19/EU rozšiřuje oblast působnosti uvedené směrnice na veškerá EEZ od 15. srpna 2018. Podobně jako fotovoltaické panely nebyla ani EEZ, která nespádala do oblasti působnosti směrnice 2012/19/EU podle čl. 2 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice, ale která spadají do její oblasti působnosti od 15. srpna 2018 podle čl. 2 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice („EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti“), dříve zahrnuta do oblasti působnosti směrnice 2002/96/ES. Proto před přijetím směrnice 2012/19/EU bylo podle článku 14 směrnice 2008/98/ES o odpadech ponecháno na členských státech, zda povinnost uhradit náklady spojené s nakládáním s odpadem z uvedených EEZ ponese současný či předchozí držitel odpadu, nebo výrobce či distributor uvedených zařízení. Uplatnění čl. 13 odst. 1 směrnice 2012/19/EU na EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti by z důvodů uvedených v rozsudku Soudního dvora tudíž bylo v rozporu se zásadou právní jistoty. Vzhledem k tomu, že směrnice 2012/19/EU zahrnuje EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti teprve od 15. srpna 2018, by měl být čl. 13 odst. 1 dále změněn tak, aby se nevztahoval na EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti, která byla uvedena na trh mezi 13. srpnem 2005 a 15. srpnem 2018.
- (8) Jako odpovídající ustanovení k čl. 13 odst. 1 směrnice 2012/19/EU, který se vztahuje na uživatele jiné, než jsou domácnosti, ukládá čl. 12 odst. 1 uvedené směrnice ve spojení s čl. 12 odst. 3 uvedené směrnice financování nákladů na sběr, zpracování, využití a k životnímu prostředí šetrné odstraňování OEEZ z domácností výrobcům, pokud jde o výrobky uvedené na trh po 13. srpnu 2005. Z důvodů uvedených v rozsudku Soudního dvora, pokud se tato ustanovení vztahují na financování uvedených nákladů na nakládání s odpady z fotovoltaických panelů, které byly uvedeny na trh mezi 13. srpnem 2005 a 13. srpnem 2012, a na EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti, která byla uvedena na trh mezi 13. srpnem 2005 a 15. srpnem 2018, uplatila by se tato ustanovení rovněž se zpětnou působností způsobem, který by byl v rozporu se zásadou právní jistoty. Článek 12 směrnice 2012/19/EU by proto měl být změněn tak, aby se nevztahoval na fotovoltaické panely uvedené na trh mezi 13. srpnem 2005 a 13. srpnem 2012 ani na EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti uvedené na trh mezi 13. srpnem 2005 a 15. srpnem 2018.
- (9) Směrnice 2012/19/EU doplňuje směrnici 2008/98/ES, která představuje jeden z obecných legislativních aktů Unie týkajících se nakládání s odpady. Články 8 a 14 směrnice 2008/98/ES se proto vztahují na nakládání s odpady z fotovoltaických panelů a s odpady z EEZ spadajících do otevřené oblasti působnosti po dobu, po kterou nejsou fotovoltaické panely a EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti zahrnuty do oblasti působnosti směrnice 2012/19/EU ve znění změn článků 12 a 13 uvedené směrnice provedených touto směrnicí.

- (10) Podle čl. 14 odst. 4 a čl. 15 odst. 2 směrnice 2012/19/EU musí být EEZ uvedená na trh označena, a to přednostně v souladu s evropskou normou EN 50419, kterou v březnu 2006 přijal výbor CENELEC. Tato norma byla revidována s cílem aktualizovat odkazy na směrnici 2012/19/EU, které jsou v ní obsaženy. Odkaz na tuto normu v těchto člancích by proto měl být aktualizován, aby odkazoval na revidované znění evropské normy EN 50419, které výbor CENELEC přijal v červenci 2022.
- (11) Čl. 15 odst. 2 směrnice 2012/19/EU stanoví, že aby mohlo být jednoznačně určeno datum uvedení EEZ na trh, členské státy mají zajistit, aby značka na EEZ specifikovala, že dané EEZ bylo uvedeno na trh po 13. srpnu 2005. Pokud jde o fotovoltaické panely a EEZ spadající do otevřené oblasti působnosti, měl by být v důsledku změn článků 12 a 13 změněn i čl. 15 odst. 2 tak, aby vyjasnil, že povinnost označování platí ve vztahu k fotovoltaickým panelům teprve od 13. srpna 2012 a ve vztahu k EEZ spadajícím do otevřené oblasti působnosti teprve od 15. srpna 2018.
- (12) S cílem zachovat zásadu právní jistoty při budoucích revizích směrnice 2012/19/EU je zvláště důležité zabránit přijetí jakýchkoli ustanovení, která by mohla mít neodůvodněně zpětnou působnost. Dále je nezbytné poskytnout výrobcům EEZ jasné a předvídatelné provozní podmínky, které platily v době uvedení jejich výrobků na trh. Tento přístup pomáhá zabránit možnému vzniku nepředvídatelných nákladů spojených s budoucím nakládáním s OEEZ. Kromě toho je důležité, aby tyto revize respektovaly hierarchii způsobů nakládání s odpady, jak je stanovena v článku 4 směrnice 2008/98/ES.
- (13) Členské státy se v souladu se společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech ⁽⁷⁾ zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o opatřeních přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými částmi směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních nástrojů přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné.
- (14) Nevhodné zpracování odpadu z fotovoltaických panelů a odpadu z EEZ spadajících do otevřené oblasti působnosti má závažné nepříznivé dopady na zdraví a životní prostředí. Je proto důležité zajistit řádné zpracování odpadu z fotovoltaických panelů a jeho maximální využití. Aniž jsou dotčeny změny finančních závazků zavedené touto směrnicí, které jsou nezbytné k pokrytí sběru a zpracování odpadu z fotovoltaických panelů uvedených na trh před 13. srpnem 2012 a odpadu ze všech EEZ spadajících do otevřené oblasti působnosti uvedených na trh před 15. srpnem 2018, je důležité, aby členské státy zajistily nakládání se souvisejícími OEEZ způsobem šetrným k životnímu prostředí. Členské státy by mohly prostřednictvím svých individuálních nebo kolektivních systémů rozšířené odpovědnosti výrobce vybízet výrobce, aby řádně sbírali a zpracovávali související historický odpad z fotovoltaických panelů a z EEZ spadajících do otevřené oblasti působnosti.
- (15) Při revizi směrnice 2012/19/EU a odstraňování jejích nedostatků je zásadní zajistit, aby náklady na nakládání s OEEZ nebyly neúměrně přeneseny na spotřebitele nebo občany. To zahrnuje zohlednění zásady „znečišťovatel platí“, posouzení případných ustanovení týkajících se cílů sběru OEEZ a dodržování hierarchie způsobů nakládání s odpady, jak je stanovena v článku 4 směrnice 2008/98/ES.
- (16) Jelikož cílů této směrnice nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu j rozsahu a účinků této směrnice, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku tato směrnice nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů,

(7) Úř. věst. C 369, 17.12.2011, s. 14.

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Změny směrnice 2012/19/EU

Směrnice 2012/19/EU se mění takto:

1) Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 24a

Přezkum

1. Komise nejpozději do 31. prosince 2026 posoudí, zda je třeba provést revizi této směrnice, a případně předloží příslušný legislativní návrh spolu s důkladným posouzením sociálně-ekonomických dopadů a dopadů na životní prostředí.
2. V posouzení dopadů podle odstavce 1 Komise zváží zejména potřebu:
 - a) ustanovení, jimiž se výslovně zajistí, aby byla dodržena zásada právní jistoty a aby žádné ustanovení nemohlo mít v některém členském státě neodůvodněně zpětnou působnost;
 - b) ustanovení, jimiž se zajistí provádění hierarchie způsobů nakládání s odpady, jak je stanoveno v článku 4 směrnice 2008/98/ES;
 - c) ustanovení, jimiž se zajistí, aby občané a spotřebitelé nebyli zatíženi nepřiměřenými náklady, a to v souladu se zásadou „znečištovatel platí“;
 - d) ustanovení, jimiž se zajistí plné provádění a vymáhání této směrnice, zejména pokud jde o odpovídající cíle sběru a o předcházení nezákonnému obchodu s OEEZ;
 - e) vytvoření nové kategorie EEZ pro „fotovoltaické panely“ podle této směrnice s cílem vyjmout fotovoltaické panely ze stávající kategorie EEZ 4 „velká zařízení“, jak je uvedeno v přílohách III a IV, a vypočítání cílů sběru na základě odpadu z fotovoltaických panelů dostupných pro sběr podle jejich očekávané životnosti, a nikoli podle množství výrobků uváděných na trh;
 - f) zavedení mechanismu, který zajistí, že v případě selhání nebo likvidace výrobce budou finančně kryty budoucí náklady na sběr, zpracování, využití a k životnímu prostředí šetrné odstraňování odpadu z fotovoltaických panelů z domácností i od jiných uživatelů než domácností.“
- 2) Článek 12 se mění takto:
 - a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Členské státy zajistí, aby výrobci financovali alespoň sběr, zpracování, využití a k životnímu prostředí šetrné odstraňování OEEZ z domácností odevzdaných ve sběrných zařízeních, která byla zřízena podle čl. 5 odst. 2, takto:

- a) u OEEZ pocházejících z EEZ uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. a) jiných, než jsou fotovoltaické panely, pokud tato EEZ byla uvedena na trh po 13. srpnu 2005;
- b) u OEEZ pocházejících z fotovoltaických panelů, pokud tyto fotovoltaické panely byly uvedeny na trh od 13. srpna 2012, a
- c) u OEEZ pocházejících z EEZ uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. b), která nespádají do oblasti působnosti čl. 2 odst. 1 písm. a), pokud tato EEZ byla uvedena na trh od 15. srpna 2018.“

b) v odstavci 3 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„3. Každý výrobce odpovídá za financování postupů uvedených v odstavci 1 týkajících se odpadů z vlastních výrobků. Výrobci mají možnost plnit tuto povinnost buď individuálně, nebo zapojením do kolektivního systému.“

c) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. Financování nákladů spojených s nakládáním s OEEZ z výrobků uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. a) jiných než fotovoltaických panelů, které byly uvedeny na trh do 13. srpna 2005 („historický odpad“), musí být zajištěno jedním nebo více systémy, do kterých všichni výrobci, kteří působí na trhu v okamžiku vzniku příslušných nákladů, přispívají poměrně, např. podle poměru svého podílu na trhu podle druhu zařízení.“

3) V článku 13 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Členské státy zajistí, aby výrobci financovali náklady na sběr, zpracování, využití a k životnímu prostředí šetrné odstraňování OEEZ od uživatelů jiných, než jsou domácnosti, takto:

- a) u OEEZ pocházejících z EEZ uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. a) jiných, než jsou fotovoltaické panely, pokud tato EEZ byla uvedena na trh po 13. srpnu 2005;
- b) u OEEZ pocházejících z fotovoltaických panelů, pokud tyto fotovoltaické panely byly uvedeny na trh od 13. srpna 2012, a
- c) u OEEZ pocházejících z EEZ uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. b), která nespádají do oblasti působnosti čl. 2 odst. 1 písm. a), pokud tato EEZ byla uvedena na trh od 15. srpna 2018.

U historických odpadů z EEZ uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. a), kromě fotovoltaických panelů, nahrazených novými rovnocennými výrobky nebo novými výrobky plnicími stejnou funkci, zajistí financování nákladů výrobci při dodání těchto výrobků. Jako alternativní řešení mohou členské státy stanovit, že za toto financování částečně nebo úplně odpovídají i jiní uživatelé, než jsou domácnosti.

Pokud jde o ostatní historický odpad z EEZ uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. a), kromě fotovoltaických panelů, zajistí financování nákladů jiní uživatelé, než jsou domácnosti.“

4) V článku 14 se odstavec 4 nahrazuje tímto:

„4. S cílem minimalizovat odstraňování OEEZ jako netříděného komunálního odpadu a usnadnit jejich tříděný sběr členské státy zajistí, aby výrobci, přednostně v souladu s evropskou normou EN 50419:2022, správně označovali EEZ uvedená na trh symbolem znázorněným v příloze IX. Ve výjimečných případech, kdy je to nezbytné vzhledem k velikosti nebo funkci výrobku, se tento symbol vytiskne na obal, na návod k použití a na záruční list EEZ.“

5) V článku 15 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Aby mohlo být jednoznačně určeno datum uvedení EEZ na trh, zajistí členské státy, aby značka na EEZ specifikovala, že dané EEZ bylo uvedeno na trh po 13. srpnu 2005. K tomuto účelu se použije přednostně evropská norma EN 50419:2022.

Pokud jde o fotovoltaické panely, vztahuje se povinnost uvedená v prvním pododstavci pouze na fotovoltaické panely uvedené na trh od 13. srpna 2012.

Pokud jde o EEZ uvedená v čl. 2 odst. 1 písm. b), která nespádají do oblasti působnosti čl. 2 odst. 1 písm. a), povinnost uvedená v prvním pododstavci tohoto odstavce se vztahuje pouze na EEZ uvedená na trh od 15. srpna 2018.“

Článek 2

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 9. října 2025. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 3

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Určení

Tato směrnice je určena členskými státním.

Ve Štrasburku dne 13. března 2024.

Za Evropský parlament
předsedkyně
R. METSOLA

Za Radu
předsedkyně
H. LAHBIB